

ZELENCI

... so slikovito mokrišče, obdano z visokimi gorami v skrajnem severozahodnem kotičku Slovenije. Slovijo po raznolikosti in lepoti narave, pa tudi številnih posebnosti tukaj ne manjka. Oglejmo si jih skupaj!

V mokriščih Zelencev rastejo ...

... redke in nenavadne rastline, nekatere med njimi so tudi "mesojede"! Katera izmed njih je najbolj nenavadna? In ali uganeš, katera na svoje lepljive žlezaste liste lovi drobcene žuželke?

alpski mavček

močvirski petoprstnik

mesnordeča prstasta kukavica

okroglostna rosika

dlakava mahovnica

Posebnost Zelencev ...

... so jezera zeleno-modre barve. Na dnu jezerc so majceni podvodni vulkančki iz katerih brbota. Le kaj se tam dogaja?

To so podvodni izviri, skozi katere prihaja v jezero mrzla voda iz podzemlja, vulkančki pa so apneni mulj, ki se pri tem dviguje. Gre za edinstven pojav v Sloveniji! In še več. Tukaj izvira Sava Dolinka, severni krak reke Save, naše najdaljše reke!

Ali si lahko predstavljaš, ...

... da je bila pred tisočletji, v zadnji ledeni dobi, nad Zelenci 600 metrov debela plast ledu. Kaj se je zatem zgodilo?

Ledenik, ki je v gore urezal dolino Planice, se je stalil in na dnu doline odložil okrušeni kamniti grušč. Nato so v dolini odlagale velikanske nanose tudi vode z okoliških hribov. V tako zajezeni dolini je nastalo jezero. Ko pa je voda preglodala naravne nanose, se je jezero izpraznilo in ostala je le struga reke Save z mokriščem Zelenci, kot ga poznamo danes.

Kadar si na obisku v Zelencih, ...

... pozorno opazuj naravo, kajti zagotovo boš videl katero izmed številnih in raznolikih živalskih vrst, ki tu živijo.

alpski pupek

potočna postrv

lisasti ploščec

mali ponirek

repaljščica

navadni gad

črni kamenjak

martinček

zelena rega

Nekdaj so ljudje v Zelence hodili ...

... po pitno vodo, ob robovih so pasli živino ter kosili travnike za krmo in steljo. Kaj pa danes?

Ob robu Zelencev kmetje travnike še vedno kosijo, drugod po mokrišču je obdelovanje opuščeno. Danes so Zelenci poznana izletniška točka. Zaradi svojih naravnih bogastev in posebnosti so zavarovani kot območje, pomembno za ohranjanje narave.

Besedilo in oblikovanje: Andreja Škvarč Ilustracija: Marjan Vaupotič
Fotografije: Andreja Slameršek, Matjaž Bedjanič, Dare Šere, Janez Gregori, Dušan Klenovšek, Metod Rogelj, Jani Vidmar, Ciril Mlinar, Andreja Škvarč
Oblikovanje in tisk: Rosje - oblikovanje, Rateče Naklada: 1000 izvodov
Izdal: Občina Kranjska Gora, Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj

Zloženko smo izdali v okviru projekta »Ohranjanje in upravljanje sladkovodnih mokrišč v Sloveniji – WETMAN« (LIFE 09NAT/SI/000374) s prispevkom LIFE+ finančnega instrumenta Evropske skupnosti. Besedilo ne izraža nujno pogledov Evropske komisije. Partnerji projekta WETMAN so Zavod RS za varstvo narave, Inštitut za vodo RS, Zavod za gozdove Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije, Občina Kranjska Gora, Občina Ruše, Radio televizija Slovenije. Projekt sofinancirajo: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Občina Črnomelj, Občina Zreče, Mestna občina Maribor, Občina Slovenska Bistrica, Mestna občina Slovenj Gradec in Občina Lovrenc na Pohorju.

ZAKAJ SO MOKRIŠČA POMEMBNA?

Preizkusi se v spodnji igri in ugotovi sam!

ČESTITAMO!

OHRANIL
SI MOKRIŠČE.

Naučil si se veliko o
mokriščih in njihovem
ohranjanju. Pojdi
5 polj naprej.

Mokrišča
zadržujejo vodo
in preprečujejo
poplave.

Zaradi hoje izven poti
si poteptal rastišča
močvirskih rastlin in
prepodil živali. Pojdi 5
polj nazaj.

Prekomerno si
izkoriščal vire, ki jih
ponuja mokrišče, zato
jih je zmanjkalo. Pojdi
7 polj nazaj.

Ponovno si vzpostavil
zasuti del mokrišča in
odstranil zarast. Pojdi
6 polj naprej.

V mokrišča se lahko
odpravimo opazovat
lepote narave in se
učiti iz nje.

Mokrišča skladiščijo
vodo in ob poletnih
sušah vlažijo in
hladijo okolico.

V mokrišče si izpuštil
veliko količino umetnih
gnojil. Kakovost vode
se je močno poslabšala.
Ogrozil si podtalnico, ki
je vir pitne
vode. Pojdi
10 polj nazaj.

Ker hodiš po urejenih
poteh, prispevaš
k ohranjanju
mokriščnega rastlinstva.
Pojdi 6 polj naprej.

Mokrišča so lahko vir
dobrin, kot so les,
krma in stelja za
živali, zdravilne
rastline, pitna voda, ...

Zaslišal si glasno
regljanje dvoživk in
opazil kačje pastirje
različnih barv in oblik.
Pojdi 4 polja naprej.

Na mokrišču
leži polno
odpadkov.
Treba ga je
očistiti. Pojdi
6 polj nazaj.

Izsušil si mokrišče.
S tem si uničil vse
proces, ki jih opravlja.
Pojdi nazaj na Start.

Mokrišča
prečiščujejo
površinsko vodo,
ki nato pronica
v podtalnico.

V mokriščih živijo
številne redke in
ogrožene živalske in
rastlinske vrste, ki so
prilagojene življenju
v vodi ali ob njej.

Opazil si veliko število različnih močvirskih
rastlin. To pomeni,
da je mokrišče v dobrem stanju.
Pojdi 10 polj naprej.

Del mokrišča si zasul in na njem zgradil
hišo. Ob močnem deževju je zato prišlo
do poplave. Ne moreš naprej. Počakaj 2
meta.

START